

Q&A:

спілкування з правоохоронцями в особливий період

LAW
WAR

Зміст

1. Які дії можуть вчинятись у разі зупинки на блокпосту?.....	4
2. Хто має право проводити перевірку документів, здійснювати огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів?.....	4
3. Чи може здійснюватися огляд речей, транспортного засобу чи приміщень за допомогою спеціальних засобів?.....	5
4. Чи повинна здійснюватись фіксація огляду?.....	5
5. У яких випадках в особи можуть вимагати пред'явити документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи?.....	6
6. Якщо в особи відсутні документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи?.....	7
7. Що таке поверхнева перевірка?.....	7
8. За яких умов проводиться поверхнева перевірка особи?.....	8
9. За яких умов уповноважена особа має право проводити поверхневу перевірку речей, транспортних засобів, багажу та вантажу?.....	8
10. За яких умов можуть зупиняти транспортні засоби?.....	9
11. Чи може уповноважена особа проникнути до житла чи іншого володіння особи без вмотивованого рішення суду?.....	10
12. Чи можуть уповноважені особи входити (проникати) на територію та у приміщення підприємств, установ та організацій, у житлові та інші приміщення, на земельні ділянки?.....	11

13. Чи можуть уповноважені особи використовувати засоби зв'язку і транспортні засоби, що належать особам чи підприємствам, установам та організаціям?.....	11
14. Які заходи примусу можуть застосовувати уповноважені особи?.....	12
15. За яких умов застосовується фізичний вплив (сила)?.....	12
16. Що таке спеціальні засоби?.....	13
17. За яких умов можуть застосовуватись спеціальні засоби?.....	13
18. За яких умов може застосовуватись вогнепальна зброя?.....	14

1. Які дії можуть вчинятись у разі зупинки на блокпосту?

- перевірка документів, які посвідчують особу, право перебування особи на території України (це стосується іноземців та осіб без громадянства);
- перевірка документів, які необхідні для здійснення перевезення (документів на транспортний засіб, документів на вантаж, дорожнього листа тощо);
- огляд особи, речей, транспортних засобів, багажу та вантажів.

Врегульовано:

п. 7 ч. 1 ст. 8 ЗУ «Про правовий режим воєнного стану», п. 4 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456.

2. Хто має право проводити перевірку документів, здійснювати огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів?

Уповноважені особи Національної поліції, СБУ, Національної гвардії, Держприкордонслужби, ДМС, Держмитслужби та Збройних Сил (у тому числі, територіальної оборони), які визначені в наказі коменданта.

Врегульовано:

п. 5 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456.

3. Чи може здійснюватися огляд речей, транспортного засобу чи приміщень за допомогою спеціальних засобів?

Уповноважена особа може застосовувати технічні прилади та технічні засоби, що мають функції виявлення вибухонебезпечних предметів та речей (речовин), обіг яких заборонено чи обмежено, фото-, аудіо- і відеофіксації.

Врегульовано:

п. 6 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456.

4. Чи повинна здійснюватись фіксація огляду?

Фото-, аудіо- і відеофіксації огляду можуть здійснюватися уповноваженими особами.

Але, аудіо- і відеофіксації житла громадян та їх особистих речей здійснюється за згодою громадян.

Врегульовано:

п. 6 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456.

5. У яких випадках в особи можуть вимагати пред'явити документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи?

- якщо особа має зовнішні ознаки, схожі на ознаки особи, яка перебуває в розшуку, або безвісно зниклої особи;
- якщо існує достатньо підстав вважати, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення;
- якщо особа перебуває на території чи об'єкті із спеціальним режимом;
- якщо в особі є зброя, боєприпаси, наркотичні засоби та інші речі, обіг яких обмежений або заборонений або для зберігання, використання чи перевезення яких потрібен дозвіл, якщо встановити такі права іншим чином не можливо;
- якщо особа перебуває в місці вчинення кримінального, адміністративного правопорушення або дорожньо-транспортної пригоди, іншої надзвичайної події;
- якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, транспортний засіб може бути знаряддям чи об'єктом вчинення правопорушення;
- порушення особою відповідних заборон, введених на території, де запроваджено правовий режим воєнного стану.

Врегульовано:

ст. 32 Закону України «Про Національну поліцію»; п. 7 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456.

6. Якщо в особи відсутні документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи?

Уповноважена особа може затримати особу, в якій відсутні документи, для її встановлення **не більше як на три години**.

Врегульовано:

п. 8 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456, ст. 263 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

7. Що таке поверхнева перевірка?

Це візуальний огляд особи, проведення по поверхні вбрання особи рукою, спеціальним приладом або засобом, візуальний огляд речей, багажу, вантажів та/або транспортного засобу (салону, багажника).

Врегульовано:

ст. 34 Закону України «Про Національну поліцію», п. 9 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456.

8. *За яких умов проводиться поверхнева перевірка особи?*

Якщо існують достатні підстави вважати, що особа має при собі речі, обіг яких заборонено чи обмежено або які становлять загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб.

Врегульовано:

п. 9 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456.

9. *За яких умов уповноважена особа має право проводити поверхневу перевірку речей, транспортних засобів, багажу та вантажу?*

Якщо існує достатньо підстав вважати, що:

- у транспортному засобі перебуває правопорушник або особа, свобода якої обмежується в незаконний спосіб;
- у транспортному засобі перебувають речі, обіг яких заборонено чи обмежено або які становлять загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб;
- речі, багаж, вантажі або транспортний засіб є знаряддям вчинення правопорушення та/або вони перебувають в тому місці, де може бути скоєно кримінальне правопорушення.

Врегульовано:

п. 9 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455.

10. *За яких умов можуть зупиняти транспортні засоби?*

- у будь-якому випадку проїзду транспортних засобів через блокпости та контрольні пункти в'їзду-виїзду.
- у випадку проїзду поза межами блокпосту, якщо:
 - наявне порушення водієм Правил дорожнього руху;
 - є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу;
 - є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення;
 - транспортний засіб перебуває в розшуку;
 - існує необхідність здійснення опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути;
 - існує необхідність залучення водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод;
 - існує необхідність обмеження чи заборони руху транспортних засобів;

- якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху;
- порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв.

Врегульовано:

п. 10 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455.

11.

Чи може уповноважена особа проникнути до житла чи іншого володіння особи без вмотивованого рішення суду?

Лише в невідкладних випадках, пов'язаних із:

- рятуванням життя людей та цінного майна під час надзвичайних ситуацій;
- безпосереднім переслідуванням осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення;
- припиненням злочину, що загрожує життю осіб, які перебувають в житлі або іншому володінні особи.

Врегульовано:

стаття 233 Кримінального процесуального кодексу України, п. 11 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456.

12. Чи можуть уповноважені особи входити (проникати) на територію та у приміщення підприємств, установ та організацій, у житлові та інші приміщення, на земельні ділянки?

Це можливо під час припинення кримінального правопорушення та в разі переслідування осіб, які підозрюються у скоєнні злочину, якщо зволікання може створити реальну загрозу життю чи здоров'ю осіб.

Врегульовано:

п. 6 ч. 1 ст. 8 ЗУ «Про правовий режим воєнного стану», стаття 233 Кримінального процесуального кодексу України, п.п. 5 п. 15 Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455.

13. Чи можуть уповноважені особи використовувати засоби зв'язку і транспортні засоби, що належать особам чи підприємствам, установам та організаціям?

Уповноважені особи можуть використовувати засоби зв'язку і транспортні засоби, що належать особам (**за їх згодою**), підприємствам, установам та організаціям, крім транспортних засобів іноземних консульських установ чи представництв міжнародних організацій для запобігання вчиненню кримінального правопорушення, переслідування та затримання осіб, що підозрюються у скоєнні злочину, або для доставки до закладів охорони здоров'я осіб, які потребують медичної допомоги, проїзду до місця злочину.

Врегульовано:

п.п. 6 п. 15 Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455.

14. Які заходи примусу можуть застосовувати уповноважені особи?

- фізичний вплив (сила);
- застосування спеціальних засобів;
- застосування вогнепальної зброї.

Врегульовано:

ч. 1 ст. 42 Закону України «Про Національну поліцію», ч. 1 ст. 15 Закону України «Про Національну гвардію України», ст. 26 Закону України «Про Службу безпеки України», п.п. 7 п. 15 Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455.

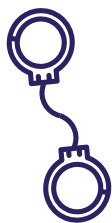
15. За яких умов застосовується фізичний вплив (сила)?

Якщо застосування інших заходів не забезпечує виконання уповноваженою особою повноважень, покладених на нього законом, для:

- забезпечення особистої безпеки або/та безпеки інших осіб;
- припинення правопорушення;
- затримання особи, яка вчинила правопорушення.

Врегульовано:

ст. 44 ЗУ «Про Національну поліцію», ст. 16 ЗУ «Про Національну гвардію України».

16. Що таке спеціальні засоби?

Це кайданки та інші засоби обмеження рухомості, гумові та пластикові кийки, засоби примусової зупинки транспорту, пристрої, гранати, боєприпаси та малогабаритні підривні пристрої, спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби, пристрої, гранати та боєприпаси світлозвукової дії, засоби акустичного та мікрохвильового впливу, водомети, бронемашини, засоби, споряджені безпечними димоутворювальними препаратами, службовий собака чи кінь.

Врегульовано:

ч. 4 ст. 42 ЗУ «Про Національну поліцію», Перелік спеціальних засобів, що застосовуються військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1024.

17. За яких умов можуть застосовуватись спеціальні засоби?

Виключно в умовах затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, яка своїми небезпечними діями може завдати шкоду собі і оточуючим, невиконання законних вимог уповноваженої особи, захисту від нападу, необхідності зупинити порушення громадського порядку.

Врегульовано:

ст. 45 Закону України «Про Національну поліцію», ст. 17 Закону України «Про Національну гвардію України», Правила застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1024.

18. *За яких умов може застосовуватись вогнепальна зброя?*

З попередженням і за необхідності захисту від нападу уповноваженої особи, або інших осіб, об'єкта, що перебуває під охороною, для затримання особи, яку застали під час вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину і яка намагається втекти, яка чинить збройний опір, чи для зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження, якщо водій своїми діями створює загрозу життю чи здоров'ю людей.

Врегульовано:

ст. 46 Закону України «Про Національну поліцію», ст. 18 Закону України «Про Національну гвардію України».